

ಹೆಸರು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸೃಷ್ಟಿ, ದರ್ಶನ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಈ ನಾಲ್ಕು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಗಾಧವಾದ ಸಾಧನೆ ಮತ್ತು ಕೊಡುಗೆಗಳಿಂದ ವಿಸ್ತೃತ ಬಾಂಧವರೇಚನೆಯಾದುದು ನಾಥನ ಚಿಂತನಾ ಮುಖಂಡಿ ಶ್ಲಾಘಿತವಾಗಿದೆ. ರೇಚನೆಯ ಜೀವಿತದ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ರಿಂದ ೧೨೨೫ ಎಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿ. ಆಚಿಣ್ಣಿಯಿಂದ ವರ್ಷವು ಕುರಾಣವನ್ನು ಬರಿಸಿದ್ದು, ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಅರಸಿಕೆರಿ ಜಿನನಾಥಕುಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಿನಾರುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು, ಮಗುಡಿಯ (ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ) ಶಿವಾರಿಪುರ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಚಿಕ್ಕಮಠದ ರತ್ನತ್ರಯ ಬಸದಿಯ ಮೂಲನಾರುಕ ದೀವಣಿ, ಅಭಿಷೇಕಾದಿ ಅಂಗರಂಗ ಬಿಡುಗಡೆಗಳೂ ಖಷಿಯರ ಹಾರದಾನಕ್ಕೂ ಮ್ಯಾಥೇಗಳ ವ್ಯಾಸಕ ಸೌಕರ್ಯ ಖಣ್ಣ ಸುಟ್ಟಿತ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಕ್ಕೂ ಮಾಡಿದ ಏರ್ಪಾಡು, ಕಳಚುರು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉಗಮ ಸಂವದನೇಗೆ ಕಾರಣ ತುಡುನಾಗಿ ಹಾಕಿದ ಸುಬದ್ಧ ಬನಾದಿ, ಹೆಸರುಗಳ ಷರಣುಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಮುಯಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಕರಣದಿಕಾರಿಯ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದ್ದು ಇವು ರೇಚನೆಯ ಸಾಧನೆಯ ನಾಲ್ಕು ಮುಖಂಡಿ [ನಾಗರಜಯ್ಯ, ಹಂಪಿ: ವಿಸ್ತೃತ ಬಾಂಧವರೇಚನೆಯ ದುನಾಥ, 'ಬಿಳಿ ಬಾಗಿಲ' (ಸಂ)ಡಿ. ಲಿಂಗ ರು: ೧೯೯೪, ೯೧-೯೯]

ದಯಾದಿನಾಥ ರೇಚನೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಅನೇಕ ಪದ್ಯಗಳ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ, ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿವೆ. ಜೈನ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಜಿನಸ್ತುತಿಯ ಆರಂಭ ಮಹಾಕವಿ ವಾಡಿಕೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ಸರ್ವಾಂಗ ಜೈನ ಶಾಸನವನ್ನು, ಜಿನಸ್ತುತಿಗೆ ಮೊದಲು, ಈ ರೇಚನೆಯ ಶ್ಲಾಘನೆಯ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದು ರೇಚನೆಯ ತನ್ನ ಸವಕಾಲಿನ ಸವಕವು ಪಿಲೆ ಬೀರಿದ್ದು ಗಾಡ ಪ್ರಬಾವವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾಲಿಸುತ್ತದೆ; (ಚಿಂತನಾ ಮುಖಂಡಿ)-

ಕ ವಿವಿಧ ಸ್ತಂಭಗಳಲ್ಲಿ ರೇಚನೆಯ ಚಿಂತನಾ ಮುಖಂಡಿ ಬಳಿಕ್ಕುಮಾ

ಬು ವನದೊಂಕೆ ನಡೆ ಜಿನದ ವರ್ವನ ಧ್ವಂಸ ರೇಚನಂ

ಸು ಮಿತ ವಶೆ ಬಾರದ ವಪು ರುದಿಪ ಶಾನ್ತಿಜಿನೀಲ ತೀರ್ಥವಂ

ಕೆ ವಡೆದು ದೊಪ್ಪನು ಧ್ವಂಸಂ ಮದ ಪ್ಲಬ ರಾಜ್ಯ ಭಷಣಂ ||

[ಎ.ಕೆ. ೨-೧, ಶಿಕಾರಿಪು ರ. ೨೨೫. ೧೨೦೪. ಬಂದಳಿಕೆ. ಪು. ೨೦೧. ಸಾಲು : ೧-೯] ಕೆ ಮಿಳಿ ಗುಂಜಿನಿಂದ ಹೆಣ್ಣು ಕಲ್ಪಟ್ಟ ಹೆಸರು ಹಿಂದೆ ರೇಚನ ಸೇನಾಪತಿಯು ಒಬ್ಬ ಕೆಲಸ ದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೈವದ ವರ್ವನು ಬಿಳಿ ಗಿಡ ವಸಿದರೆ 'ಅದೇ ರೇಚ' ಎಂಬ ಬಿರುದಾಂಕಿತನಾದ ಕೆ ಹೆರೂ ದೊಪ್ಪನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಯುದ್ಧ ಪಲ್ಲಬ ರಾಜ್ಯ ಭಷಣಾದ ಹೆಣ್ಣು ಕೆ ಹೆರೂ ದೊಪ್ಪನು, ಬಾರದ ವಪುಕ್ಕೆ ಒಡೆಯ ನಡೆಹ ಶಾಂತಿನಾಥ ತೀರ್ಥೇಶ್ವರರ ಬಸದಿಯನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದನೆಯೆ ಸಂಗತಿಯು ಸುಖಿಯಾ ತೆವಾಗಿದೆ. ರೇಚನಿಗೆ ಆಪ್ತ ಮಂತ್ರಿ ಯಾಗಿದ್ದವನೇ ಈ ದೊಪ್ಪ ಭಷಣ. ನಾಗರ ಖಂಡದ ಪರಿಸರ ವ್ಯೂಹ ಪ್ರದಾನ ವಾಗಿ ಸು ವಣ ಶಿಷ್ಯ ಸುತನಿಂದ ಕೆ ಹೆಣ್ಣು ನಾಳ್ಳಾ ತುಡೆ ನಾಗಾಜನ, ನಾಳ್ಳಾ ತುಡೆ ಜಕ್ಕಿರು ಬೈ ವೆಣ್ಣು ಪದವರು ಇಲ್ಲಿ ಸು ಪಾರ ಅಹಿಂಸಾ ಸು ಹೇಳಿದ ಕಾಳು ಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟು ತೆಗೆದ್ದರು. ಗೆಲರು, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು, ಚಾಳುಕ್ಯರು ಇದಕ್ಕೆ ಕೆ ಸಿವ ಹೆಣ್ಣು. ಇದರ ಕೆ ಹೆಣ್ಣು ಹಿಡಿದು ಹೆಣ್ಣು ರೇಚನನೊ ದೊಪ್ಪನನೊ ನೋಡುವಂತೆ ದೈವದಾಗಿದ್ದರು. ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಗೆ ಹೊಂದಿಗೆ ದ್ರಾವಿಡ ಕೆ ನಡೆಹ ಇತ್ತು. ಅಂತು ವರ ವತಿದು ದೊಪ್ಪನು ಚಿಕ್ಕ ವಾಗೆ ಸಾವು ಯೆರ ಕೆ ಹೆಣ್ಣು ಶೃಂಗ ಪ್ರದೀಪದ ಶಾಸನಗಳು ಕೆ ಹೆಣ್ಣು. ಬಂದಳಿಕೆ ಶಾಂತಿಜಿನೀಲ ಬಸದಿಯು ಹೆಣ್ಣು ಶತವಪದ ಅಧುದ ಪೇಳಿಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಡೆದಿತ್ತು [ಎ.ಕೆ. ೨-೧ (೧೯೦೨) ಶಿಕಾರಿಪು ರ ೨೧೯. ೯೧೮. ಬಂದಳಿಕೆ. ಪು. ೨೯೮]. ಬಂದಳಿಕೆಯು ತೀರ್ಥೇಶ್ವರನ ಆದರೇ ಈ ಶಾಂತಿಜಿನೀಲ ಜಿನ ವಯರ ಸ್ಥಾನಿಯೆ [ಅದೇ, ಸಾಲು : ೨೫]. ದೊಪ್ಪನು ಬರುವ ಪೇಳಿಗಾಲೇ ಆ ದೈವಾಲಯಕ್ಕೆ ಮುನ್ನೂ ವರ್ಷ ಆಗಿತ್ತು. ಮುನ್ನೂರ ಮುಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಮುದ ದತ್ತಿದ್ದ ಬಸದಿಯನ್ನು ತುಣು ದರಣೊಳಿಸಿ ಖಣ್ಣು-ಸ್ಥಳಿತ ವ ವಡಿ ವತ್ತಿ ಕೆ ಹೆಣ್ಣು ತು "ಸು ಮಿತ ವಶೆ-ಉದ್ಧ ರಿದಂ" [ಅದೇ, ಶಿಕಾರಿಪು ರ, ೨೨೫. ಪು. ೨೦೧].

೩೦೧, ಸಾಲು: ೭,೯]. ಅದೇ ಶಾಸನದ ಸಾಲು ಹೆತ್ತರಿಂದ ಹೆ ದಿವ್ಯಾ ರವೆಗೆ ಮುಂದಿನ ಪಂಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಒಂದು ಕೆಲವು ಪದಗಳ ಸಹ ಬಿಡುಗಡೆ ಚಿತ್ರವನ್ನೇಳೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ:

ಮಹಾಶಯೇ ದನವಂ
ಪದವನಿ ನಾಳ್ಳೆ ಆದ ದನವಂ ಪಾಲು ಕಿ
ದೀಡವಿ ರುನ ಜ್ಞಾನಾರಿಂ
ಕಿ ಜ್ಞಾನಂ ಭವ್ಯರೀಷಿ ಗಿ ಕಿ ವಡೆಯ ಬಿಡುಗಡೆ ||

ಇಂತಹ ಬಿಡುಗಡೆ ಅಂತಹ 'ಆ ಬನ್ನಣಿರು ಶಾಂತಿನಾಥ ದೇವರ ಮಹಿಮೆ' ಎಂಬ ಪದವಿ ಕಾವಲಿರು ಬಿಡುಗಡೆ ಸೆಟ್ಟಿರು ರ ಸರ್ವನ ವಸ್ಯ ವಂ ಪಡೆಯೆ' ಎಂದೂ ಅದೇ ಶಾಸನ ನವ ಖಂಡಿ [ಅದೇ, ಪು . ೩೦೨, ಸಾಲು : ೪೪-೪೫].

ಈ ಕೆಲವು ಬಿಡುಗಡೆಗಳು ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ತನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವೇಷರನ್ನ ಸುವಕಲಿನ ಸುವಚನವೆಲೆ ಒತ್ತಿದ್ದನು. ಈತನನ್ನು ಕುರಿತು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಜೈನಕವಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು ತನ್ನ 'ಸೂಕ್ತಿ ಸುಧಾರ್ಣವ' ಸುಲನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ, ಇಂದು ಅನುಪಲ್ಲವಾಗಿರುವ ಚಿತ್ರ ಕಾವ್ಯದ ಹಿಂದೆ ಆರಿಸಿದ, ನಾಲ್ಕು ಪದಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ:

(ಚಿತ್ರಕವಿ) ಕೆಲವು ಬಾಳದ ದೇವಿ ಸಹ ಯಡೆ ದಾದಿಯ ರೆಕ್ಕಲಗಳಿಂ
ಸುವಕಲಿನ ಸಾಚಿ ದಟ್ಟಜಿಯೆ ಲೆತ್ತಿರು ತಿರುನ ನಾರ ಬಿಡುಗಡೆ
ಕೆಲವು ಬಿಡುಗಡೆ ನ ದೇವಿ ದಿರು ರೆಟ್ಟಿಲೆ ಕುಕ್ಕಿ ಯೆನ್ನಂ
ಕೆಲವು ಬಿಡುಗಡೆ ಪೆಸ ರೆಕ್ಕಳ ಮೆಟ್ಟಿರು ದಾಕು ಪೆ ನೆಣೆ |
(ಉತ್ತರ) ಮಾರದಿ ದೇವಿ ಮೇಗೆಗೆ ಗಡೆಯ ವಸಾಚಿ ದ ತಾಯಿ ಜಂಘಿನಿ

ಶ್ರೇಣಿಲಿಲಾ ವೆ ಟ್ಟಿತೀಯೇ ಲಿಲಾ ವ ಚಿತ್ರದ ಪುಣ್ಯಲಂಕೆ
ಕಾಣಿಸಿ ದಾದಿಯು ಂ ಬಿಡದೆ ಬೀಡು ವ ಕಿಡ ರಹ ಸ್ವಾದ್ಯ ಕಿ
ಲಾಣು ವೆ ನೆ ಕಿಸು ವ ಮುದ್ದು ಗೆಳಿವಿದು ದಾ ಕು ಮಾರನೀಂ ||

ಅಪ್ಪಪ್ಪೆಂದೊಡೆ ಬಂದವ
ದೇವತೆವು ಚು ಯಿಸಿದ ದೊಡನೆ ಚು ಯಿಸು ವೊಡು
ಳಿ ಪ್ಪನು ಡೊಡಸೆ ವು ವಾಡೆ
ತು ಪ್ಪದ ಕಿಡಮುದ್ದು ಪಿಳಿಗೆ ಪಡಿದು ದ ಮುದವಂ ||

(ಉತ್ತಲ) ಮನ್ನಣೆ ಪತ್ರದಾದಿಯು ರ ಕೈಗೆ ನೃಪಾಲನ ಕೈಗೆ ಸನ್ನೆಯಂ
ಸನ್ನೆಯು ವು ವೊನೀಳಿಯು ರ ಕೈಗೆ ತದಡೆಹಿಂದೆ ಬಹನಂ
ಮುನ್ನವೆ ನೆಪ್ಪು ಮುದ್ದು ತನಂ ಜಯ ದೇವಿಯು ಸುಷುಕಿಯ ಕಿಂ
ಕಿನ್ನಡೊನ್ನೆ ಖಿಣಿ ಪಿಡಿದಾಡು ವು ತಾವರಿಯೆ ಯು ವಾಳೈಯೆಂ ||

[ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ: ಸುಷುಕಿ ಸುಧಾಪಾ ವ ರ ಕು ವು ವೊಡರು ವಣನಂ ಪುದ್ದುಗಳಿ ೬೬,
೬೭, ೬೮, ೬೯. ಪು . ೧೩೦: (ಸಂ) ಅನಂತರಣಾಚಾರ್, ಎನ್, ೧೯೪೭]

ಚಿಕ್ಕವಕ್ಕಳನ್ನು ಆಡಿಸಿದವಾಗಿ, ಅಂತುಹುದನ್ನು ಕಣ್ಣರಿ ಕಿಡವರೈ, ವೆಲ್ಲೆಯ
ವಣನೆಯು ಲ್ಲಿವು ವು ಸಹ ಜಿಹ್ವೆ ಹೃತ್ತೆಯೆದ್ದು ವಾಗು ತ್ತದೆ. ಅತ್ತಿತ್ತ ತಣಿ ತೊನೆಯು ವುಹ ಕೊಂ
ಕಿ ವಡೆಗಳನ್ನು ಕಿಟ್ಟಿದ ಹಿಡಿಯ ವಾಗು ವಡೆ ಒಪ್ಪುವ ವಾಗು ತ್ತದೆ. ಎರಡೂ ಕಿಡೆಗಳಲ್ಲಿ
ಎಳೆಯು ಕಿಡಿನ ಜತಿ ಜತಿಯಲ್ಲೇ ಸೇರಿಕೊಂಡ ನಿಗಾಳಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತನ್ನ ಕುಟ್ಟಿ ತಪ್ಪು
ತಪ್ಪುಹೆಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಇಡು ತ್ತು ಬಿಳು ತ್ತು ಮುದ್ದು ಗೆರಿಯು ತ್ತು ಬರು ವು ಕಿಯು ನನ್ನ ಹೂಾರ

ಬೊಟ್ಟುನ ಪ್ಪು ಈ ಕ ವಡೆತು ಬೊಟ್ಟು' ಎಂದು ನ್ಬೆ ಸಿ ನೆನೊಡೆದ ವರೊಲ್ಲ ಅಕ್ಕರಿಯೆ ಯ ಕೇಳು ತ್ತ
 ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಅಪ್ಪಿ ಮುದ್ದಾಡ ವರು. ಹೀಗೆ ಆರವ್ವಾ ಈ ಜಿಲು ವ, ತ ನ್ಬೆ ಕೆ ತಾ ನ ಗು ವಾ
 ಎಂಬಂತಹ ಈ ಕು ವ ವನಿಗೆ ಕ ವಡೆತು ಬೊಟ್ಟು (ಕವ ಡೆಗಳ ತಯೆ, ಕ ವಡೆ ಬ್ರಹ್ಮ) ಎಂಬ ಹೆ ಸರು
 ಹೆ ಜ್ಜಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಮ ಗುಪ್ತ ಕ ಷಾಕ ಡೆ ಕ ಷಾಕ, ನಿಂತ ಕಡೆ ನ್ಬಿರು . ದ ಷಿದ್ಧ ರೂ
 ಸ ರಿಯೆ , ವ ಳಿಗೆ ಹ ತ್ತಿ ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟ ಕೊಳ್ಳು ತ್ತದೆ. ತಾಯಿ ಹ ತ್ತು ಬುದರಿ ಸಾಕು, ಆಕೆಯ ತೊಡೆ
 ನಿಂತ ಯಗಳನ್ನೇ ವಿ ಟ್ತಲು -ಎಣೆ ವ ವಾಹ ತ್ತಿ ತೊಡೆರು ನ್ನ ಸೇರು ತ್ತದೆ. ಚೆತ್ತಿದಲ್ಲಿರುವ ಹೆ ಣ್ಣ
 ಹ ಡಲು ತೊ ರಿಸಿದ ರೂತ ನಗೆ ಬೇಕೇ ಬೇಕಿಯ ಕಾಡಿ ಬೇಡ ತ್ತದೆ. ಹೆ ಷಬರಾದ ರೂಸ ಯೆ ,
 ಮ ಗು ವನ್ನ ಕ ಡವರು ಚಪ್ಪಾಳೆ ಪರಿಗು ಟ್ತಿದರಿ ಸಾಕು, ಆ ಕೈ ತಳಕ್ಕೆ ಕು ಣಿಯು ತ್ತದೆ. ಇಂತಹ
 ಮುದ್ದ ಗೆರಿಯು ವ ಆಟಪಾಟ ವೆನೊಡೆದ ಗಳ ಆ ಕ ವಡೆತು ಬೊಟ್ಟು ಕು ವ ವೆಲ್ಲೆ ಶೆ ಷಬಿ ಸು ತ್ತು.
 ಅಪ್ಪಿಕೊ ಅಪ್ಪಿಕೊ ಎಂದು ಹೇಳು ತ್ತು ದೆ ತ ಡ ಓಡಿ ಬಂದು ಮುದ್ದಾಗಿ ಪಟ್ಟಾಗಿ ಆ ಯೆ ತ್ತನೆ,
 ಮುತ್ತಿಟ್ಟರಿ ತಾನೂ ಚಿ ಯಿಸು ತ್ತನೆ. ತ ನ್ನ ತೊಡೆಳು ವ ವತುಗಳಿಂದ ಬಡ ಬಡನೆ ಒಂದೇ ಸ ವ ನೆ
 ನು ಡೆಯು ತ್ತನೆ. ಇಂತಹ ತ ಪ್ಪು (ಬಿಣ್ಣೆಯ -ಜೀನಿಸ) ವ ವತುಗಳು ಇತ ರೊಳೂ ಚಿವಿ
 ಬಸ ಗೆರು ವೆ ಮುದ ನೊಡು ತ್ತಿತ್ತು, ಮರು ವಾದಿ ಹೊಂದಿದ ದಾದಿಯ ರ ಕೈಗೆ ಅವರ ಕೈಯೆ
 ರಾಜನ ಕೈಗೆ, ಸನ್ನೆಯೆ ಸನ್ನೆ ವ ಡಿದರಿ ಸಾಕು, ರಾಜನ ಕೈಯೆ ಹೆ ಯೆ ಸರು (ಕನ್ನಿವಾಡೆದ
 ಜಿಲು ಪು ರಿಯು ಗ) ಕೈಗೆ-ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬರ ಕೈಯೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಕೈಗೆ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳು ವ ಮೊದಲೇ
 ದಾಟಿ ಬರುವ ತನ್ನ ಮ ಗ್ಗತ್ತದಿಂದ ಜಯ ದೇ ವಿ ರಾಣಿಯ ವ ಗನಾದ ಈ ಬೊಟ್ಟು ಕು ವ ವ ನೆ,
 ಕ ಯ ಕ ಕನ್ನಡಿ ಚೆನ್ನ ಷಣಿ ಹಿಡಿದಾಡು ವ ತವರಿ ಎಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆನಂದ ದಾರು ಕನಾದ
 ಬಾಲ ಕ ನಾಗಿದ್ದ ನೆ.

ಸು ಷ್ವಸು ದರ್ಶಾ ವರು ಈ ಪ ದ್ಯಗಳನ್ನು ಇಂದು ನ ವ್ಯವೆಗೆ ಉಳಿದು ಬಂದಿರ ದ ಅಜ್ಜಾ ತ
 ಕಾವ್ಯ ದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಆ ಅನು ಪಲ್ಲಭ ಕಾವ್ಯ, ಅದ ರಿಂದ ಪ ದ್ಯಗಳನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಕ ವಿ
 ತ ನ್ನ ಸುಕಲನಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳು ವಷ್ಟು ಪ್ರಾ ಮು ಖಿ ಪಡೆದಿತ್ತು; ಅಲ್ಲ ದೆ ಆ ಕಾವ್ಯ ದ ಕ ಥಾನಾಯ ಕೊ

ಆಷ್ಟು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದನು. ಆ ಕಥಾನಾಯಕನ ಬಿಟ್ಟು, ಬಿಟ್ಟು ಸೆಟ್ಟಿ, ಕವಿತು ಬಿಟ್ಟು ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿಲ್ಲದೂ 'ಅದರ್ಶೇಚ' ಎಂಬ ಬಿರುದಿನಿಂದಲೂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತನಾಗಿದ್ದನು. ಅದರ್ಶೇಚನ ಆಪ್ತವು ತಿರುಗಳಿದ್ದು, ತನ್ನ ಪ್ರಭು ಜೊತೆಯೇ ಈಶನೂ ಜೈನನಾಗಿದ್ದನು - ಎಂಬ ವಿವರಗಳೂ ಸಹ ಶಿವಾರ್ಥಿ ರದ ಶಾಸನದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸುಷ್ರು ಸುಧಾರಣಾ ವಕ್ರತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿರುವ ೧೨೪೫ ರ ಪೇಳಿಗಾಗಲೇ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರವಾಗಿದ್ದು ಅರ್ಜುನನ ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನ "ಕುರು ಬಂದ ಕಾವ್ಯದ ಹೆಸರು, ಕವಿಯ ಹೆಸರು, ಕಥಾವಸ್ತು ಇನ್ನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕವಿತು ಬಿಟ್ಟು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರದ ಶಾಂತಿನಾಥ ಬಸದಿಯ ಮುಚ್ಚಿದ ನೈಪುಣ್ಯ ವಾಯವ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಆಗಲೇ ಕವಿಯ ಪೆಲೆ ಒಂದೊಂದು ಚಿತ್ರ ಬಂದ ಕಥೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಿತ್ರ ಬಂದ (ಚಿತ್ರ ಬಂದಕ್ಕೆ 'ಸುಷು ಮಿ ಚಿತ್ರಿಯ ಕು ನಾಮ ವನೀಶದಿಕೆಂಬುದು' ಎಂದು ಮಿರಣಿ ಕೊಡಲಾಗಿದ್ದು, ಶಾಸನೀಶಕ್ಕೆ ಈ 'ಸುಷು' ಯೇ ಕವಿತು ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಕುರಿತು ಚಿತ್ರಾ (?) ಕೃತಿಯನ್ನು ಬರೆದಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ" [ಕಲಬುರ್ಗಿ, ಎಂ.ಎಂ.; ಪರ್ವ-೨: ೧೯೯೫: ೧೪೦] ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಪರಿಶೋಧನೆಯಾಗಿದೆ. ಅಂತಹೂ ಕವಿತು ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಕುರಿತು ಈ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಕೃಷ್ಣ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಹತ್ವವಿದೆ; ಸ್ಥಿರವು ವಸ್ತುವೇ ಪದ್ಯಗಳ ಆಗುಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕನೀಶದಿಹೆ ಆಗುಳು ದಾದರೆ, ಆ ಕವಿಯೂ ಸಹ ಪ್ರೌಢನಾದ ಕವಿಯು ತಿಳಿದು ತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನ ಜಿಲ್ಲಾ ಸೆಗೆ ಸುಯ್ಯದಿ ಸಿದು ಇನ್ನಷ್ಟು ಪುರಕ-ಚಿತ್ರಕ ಶಾಸನ ಸಾಮಗ್ರಿ ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ನನಗೆ ದೊರೆತಿದೆ. ಕಿಟ್ಟುಳ ದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ದೊರೆತ ಸುಮಮು ಎಪ್ಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಶಾಸನದ ಶಿಲ್ಪಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಾಸನ ಪುಷ್ಕರವು ಪ್ರಸ್ತುತವೇ ಚಿನಿ ಮರಾತ್ತರು ವಕವೆರು ಬಿಟ್ಟುನಿಗೆ ಸುಯ್ಯದಿ ಸಿದು. ನನ್ನಲ್ಲಿವ ಆ ಅಪ್ಪಕ ಟಿ ಶಾಸನ ಪಾಠವನ್ನು ಇದೇ ಮೊತ್ತ ಮೊದಲನೆಯ ಬಾರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಹ ರು ತ್ತಿದೇನೆ: ಈ ಶಾಸನ ಪುಷ್ಕರವು

ಪ್ರ ಕಟಾಕಗ ಳು ವ ಕೊಪ್ಪಳ ಶಾಸ ನಗಲ ' ತು ಸ್ತುಕ ದಲ್ಲಿ ಸೇಪಣಡಿಯಾಗಿದೆ; ಅದ ರಸಯ್ಯೆ ಕೊಪ್ಪಳ
೫೧., ಕಾಲ . ಕ್ರಿ ಶ . ೧೨೦೪ ;

೧. ಶ್ರೀ ಮ ತ್ತರ ವ ಗಣೀರ ಸ್ಯಾ ದ್ವದಾಪಿಷಾಘ ಲ ವಾಚ್ಛನಂ ಜೇ ದು ತ್ರೈ
೨. ಕಿಷ ಕ್ಯ ನ್ನದ ಸ್ಯ ಶಾಸ ನಂ ಜಿನ ಶಾಸ ನಂ || ಕ ವಚು ಬಿಷ್ಣು ಸಿಟ್ಟಿ ರು
೩. ಫು ಗಳು ಜನಣಿ ರು ನಿಯಡಿ ನೆಗ ಳ್ಲಾ ಚು ತ್ತ ಚ ಯು ನ ಯ ದ ಟಾರ ಕಿರೊದ ಗಣಿ
ತ ಪದ ಯ ತಿಯಂ
೪. ಫು ಗಳಲ್ಲಿಯೆ ವ ನಾವ ನಿಕಾತ ಕ ದಿಷು || ತ ಸ್ತಿಯ್ಯ ರ || ಉಗ್ರ ತ ಪ್ಪು ರಾ ದಿಷುಂ
ವಿಗ್ರಹ ವಂ
೫. ತ ಷಿ ಷ ವ ಷಿ ರು ರುಳು ವಂ ನಿಗ್ರಹಿಸು ಪಿಡೆಗೆ ತಾನು ಸವ ಗ್ರಂ ನಿಗ ಕ್ಷಹ ಳ್ಲಾ
೬. ಯು ತ್ತು ತಿ ತಿಳ ಕಂ || ಮ ಕಿರಾಕು ಪಿಷ್ಠಿ ತ ದ್ರಾ ತ್ರಿ ಕ ರಂ ಬಂಣಿಸುತ
ವಿಘ್ನ ದ ನ ಪ್ಪು ಗು ಳ್ಲಾ ದಿ ಕ ರಂ
೭. ಜಿನ ಶಾಸ ನ ದೀ ಪ ಕಿ ರಂ ನೆಗ ಕ್ಷಹ ಳ ನ ದಿ ದ ಟ್ಪು ರ ಕುಂ || ಕು ಪಣ ಜಿನ ಮ ಹಿ ತಳಂ
ತ ದ ದಿ ದ್ವಿ ವಂ
೮. ಚ ಯು ನಾಥಂ ಜಿನಾ ದಿ ಪ ನ ಪ್ಪಂ ಗು ರವಹ ಳ್ಲಾ ನಿ ಮು ನಿಶುಂ ತಾತಂ ಚ ತ ತ್ಥಾ ನ್ವಯೈ ಕ
ಪ ಷ್ಠಿ ನೆನೆ.
೯. ಗ ಳ್ಲಾ ಚ ಣ ಜನ ನಿ ತಾಂ ಸ ಷಾ ಪ್ಪಿ ಬ್ಲಾಳ ದಿ ಷಾ ಪ ನಾಳ್ಲಂ ತ ನೈ ಯ ಡೇಂ ಕ್ರತ ಕ್ರತಿಯೇ
ದಿ ಳ
೧೦. ಪ ಥ ದ ರಾಚ ಕ್ರದಿ ಳ್ಲಾ ಜನ ನು ತಿರು ಪ್ಪ ರುಗ್ರಿ ಳಿಯ ಸಿಟ್ಟಿಯು ಚ ಯ ನ ಚ ಯು ನಾಥ ದೀ ವ ನ
೧೧. ಮಹಾ ಕಾಳಿಯು ಕ್ಷಿಯು ಪ ದಿಶದೆ ಸಾಗ ರ ದತ್ತ ಸಿಟ್ಟಿ ಸ ಷನಿತ ವಾಹೋ ದ ರು ಕು ಪಣಿ ಳಾ
೧೨. ಳಿ ಪು ತ್ತಿಯು ಪ್ಪಿ ಬಿ ವ ಪಿ ಲ ನ್ಯ ಫಿಮು ಬಿಷ್ಣು ಸಿಟ್ಟಿ ಸು' ಮ ವಾಡ ನ್ನೈ ತ್ತು ನ ಳ್ಲಾ ಕ್ಷಿಯೆ ರುಂ
|| ಕಿಷಾ ತಾ

ಹತ್ತಿರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಟ್ಟು ಗಡಿಗಿಡಿ ಜಂತ್ರರೂ ವಿಳಿವಿಳಿ ನೇತ್ರರೂ ಆಗಿದ್ದು ರ. ಕಡು ಸುತ್ತುವರು
 ಸಿಲದ ತುಡು ಜಿನರ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಬಿಳಗಿದ ವರಿಯ ದಾಗಿ ಈ ಆರ್ಣನದಿಯನ್ನು
 ಹೆಸಳು ವರು ಜಿನಶಾಸನದೇ ಮು ರಾದ ರುಗ್ರೀಣ, ಮಹಾಕಾಳಿ, ಜಿನ ರಾದ ಚಯನ ಚಯನಾಥ
 ದೇವನ ಉಪದೇಶದಡಿ ಸಾಗಡು ತ್ರಸೆಟ್ಟಿಯು ಕು ಪಣದಲ್ಲಿ ವುಡಿಸಿದ ಮಹತ
 ಕಾರುಣಗಳಿದ್ದು. ದೊಪ್ಪು ಶೆಟ್ಟಿಯು ಆಫುಗಳಿ ಹೆಸಹುಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟಿ ಮರು ಪ್ರತ್ಯೆ
 ವುಡಿಸಿದನು.

ದೈನ ತೀರ್ಥ ಸ್ಥಳಗಳಾದ ಕೊಳತಾಳು, ಲೆಕ್ಕುಗುಡಿ, ಕು ಪಣ ಬಂಕಾಫು ರ, ಹಾಲಿ,
 ಕೊಳಗಳಿ, ಮುಳಗುಡು, ಅಣಕಿ, ಬಟ್ಟಕಿಣಿ, ಹಾನುಗುಲ್ಲ, ನಮ್ಮಿಯ, ಬಿಳುಗುಳ,
 ಬಂದಣಕಾಫು ರ, ಫು ರು-ಮು ತಾದ ಊರು ಗಲ್ಲಿ ನ ದೈತ್ಯಲರು ಗಳನ್ನು, ಲೆಕ್ಕು ಕದ ಕ್ಕುಡು
 ಹಾಗೂ ವ ದೊಪ್ಪುನು ಜೊಣೊಣದ್ದಾರ ವುಡಿದನು. ಇಂತಹ ಜಿನ, ಬುಕ್ತ ದೊಪ್ಪುನಿಗೆ ೨೪ ಜನ
 ಜಿನರೂ ಒಲಿದು ಆಯುವನ್ನೂ ಐಸಿರಿಯನ್ನೂ ಕೊಡಲಿ. ದೊಪ್ಪುನು ವಹಾಶನನು. ಕಳಚಿರಿ
 ರಾಜರು ಇರು ವಡೆರೀ ದೂವಿರು ನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಸೇಉಣ ಮೊದಲಾದ ರಾಜರನ್ನು ಸೊಲಿಸಿ
 ದೈತ್ರರು ತ್ರೆ ವುಡಿ ತನ್ನ ಪ್ರಬುವಾದ ಐಲ್ಲಳ ದೇವನಿಗೆ ಸಾವಣಬೌವ ಪದಮಿನ್ನು ತುಡು
 ಕೊಟ್ಟನು.

ಈ ಬಗೆಯ ಲೆಕ್ಕು ಗೆಲುವನ್ನು ಗಳಿಸಿದ್ದು ಆದವೆ ಲೆ ದೊಪ್ಪುನು ಅಲೆಕ್ಕು ಮುರು
 ಸುಡಾದನೆಗೆ ತೊಡಗಿದನು. ಆತನು ಕು ಪಣ ತ್ರೀ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದು ದಂದ ಆದ
 ಊರ್ಜಿತವಾಯಿತು. ಆತನು ದಾನ, ಧರ್ಮ ಜೊಣೊಣದ್ದಾರಗಳಿಂದ ದೇವಾಲಯ ನಿವರ್ತನ
 ಕಾರುಣಗಳಿಗು ಗೆಗಳಿಸಿ ನಿಂಬನೊ ವು ಫದವನೊ ಚಾಮು ಯಾರುನೊ ರೇಚಣನೊ ಎಂದು
 ಮೊದಲು ಅನು ವು ವುವಾದರೂ ಆವೆ ಲೆ ಯೊ ಚಿವಿದಾಗ, ಹೌದು ಗೆಗಳಿಸಿ ನಿಂಬನೀ ವು ಫದವನೀ
 ಚಾಮು ಯ (ರಾಯ) ನೀ ರೇಚಣನೀ ಎಂದಿನಿಸಿ, ಅನಂತರ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ

ನಿಂಬಗಿಂತಲೂ ಏ ಇದುವೆನಿಂತಲೂ ಚಾಮುಂಡಿ (ರಾಯ) ನಿಗಿಂತಲೂ ರೇಚಣಿಗಿಂತಲೂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನಾದವು ಬಿಟ್ಟು ಎಂದೆನಿಸಿದನು.

ಇಂತಹ ಈ ಫುಣ್ಣ ಬೀರಿರುವೆನಲ್ಲಿ? ಕುಪಣಶ್ರೀ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, ಸುಬಾಷಿತ ಸಾರದ ಏತುಗಳನ್ನು ಬೆಳಗೊಳದಲ್ಲಿ ಆಲಿಸಿ, ಜಿನದವದೊಳಗೆ ಬಿಳಿದು ಪ್ವಿಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪಾರಾಯಣನಾದ ಸುವ್ಯಕ್ತಿ ಚಾಮುಂಡಿ ಎಂದು ಮೆಲೆ ಬಿಟ್ಟುನಡೆ ಈ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಬಿಟ್ಟುನುಕ್ರಮ. ೧೨೦೪ ರಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿ ಫಿಯಿಯ ಸುಧ್ಧಿಗೆ ಸುಯನು.

ಈಹೆಚ್ಚು ಶಾಸನದಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುವ ಸುಧಾಶಿಲೆ:

- i. ಬಿಟ್ಟು ಸೆಟ್ಟಿರು ತಾಯಿ, ತಯೆ, ತಯೆರು ಗುರು, ತನ್ನಗುರು, ದಮಣ.
- ii. ಹುಟ್ಟಿದ ಸ್ಥಳ, ಬಿಳಿದ ಊರು, ಬಾಳಿದ ಬಗೆ
- iii. ಏತದ ಯುಧ್ಧಗಳ ಮಿಹಾರ, ರಾಜಕೀಯ ಸುಖದ ಗಳ ಸ್ವರೂಪ
- iv. ಜೈನದವದ ಪ್ರಬಾವನೆ ಏತದ ವನ ಪಟ್ಟಿ, ಅವರಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುನ ಸ್ಥಾನ.
- v. ಬಿಟ್ಟುನು ಉದ್ಧರಿಸಿದ ಜೈನ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಪಟ್ಟಿ.
- vi. ಕಿಟ್ಟುಳದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಕಡೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಸಮಾಧಿ ವರಣಪಡೆ ಮಿಹಾರ.

ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೆಸರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ವಿಸ್ತಳಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಸ್ತಾವಗಳು ಹಲವಾರು ಶಿಲುಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಈ ಶಾಸನದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಸಾರುತ್ತದೆ. ಈ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಶಾಸನದ ಸುಖ ೧೨ ರಿಂದ ೧೫ ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಷೇಡಿತ ವ್ಯತ್ಯಾಸ, ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಮೊದಲ ಮೂರು ಸುಖಗಳಲ್ಲಿ (ಈ ಫುಣ್ಣಂ ಪಿಱ್ಱುಣಿಯೆ..) ಶಾದ್ಧಾಲ ಷೇಡಿತ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಪ್ರಯೋಗವಾಗಿರುತ್ತದ್ದು ಒಟ್ಟು ಶಾಸನದ

ಛಯೇ ಬದಲರು ಖ್ಯಾಸ ವನ್ನೂ ನೇಡಿದರೆ ಈತನನ್ನು ಕುರಿತ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಪದ್ಯ -
ಶಾಸನ ಸೇರಿದ ಒಳನಿತ್ತಿದೆ.

ಗೌರವೇ ಶಾಸನಗಳು

ಗೌರ ಉಗವ, ಆಗವನು, ಗವನು, ನಿಗೌವನ ಕುರಿತು ಜೀವಿಗಳಿವೆ ಅವರು
ಚಲನವಲನದ ಒಟ್ಟಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿ-ವಿಶಾರಗಳ ಬೋಧಕ ನಿರೀಶನ ಇನ್ನೂ ನಿಖರವಾಗಿ
ಆಗಿ ಬೇಕಾದ್ದಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಕುರಿತು ಸವಾದದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುವುದು ಪ್ರಸ್ತುತ
ಅದ್ಯರು ನದ ಕಕ್ಷೆಗೆ ಆಪ್ತ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಆದಿಕದಯರು ಆದಿಚಲು ಕ್ಕು ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು ತಿಳಿದು ಆಸಕ್ತಿಗೊಸರಿವಿಣುತು ವತ್ತು
ದೀರ್ಘಕಾಲಿಕ ಆಸಕ್ತಿ ಅನುದಗ ಶ್ರದ್ಧಾದಿ ಕ್ಕು ನ್ನು ಜೈನದವಾದ ವಿಶಾರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದವರು
ಗೌರ. ಗೌವನಿತನದಲ್ಲಿ ಈಗ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಜೈನ ನಿಷ್ಠೆ ರು ಬೇರು
ಬಿಳಿಲುಗಳು, ಇದೀಗ ಕೊಪ್ಪಳದಲ್ಲಿ ಹೇಷದಾಗಿ ನನಗೆ ದೊರೆತಿರುವ ಅಪುಕಟಿ ಶಾಸನಗಳು
ಆದಾರಗಳು ಸಾರುವುದೆ, ಇನ್ನೂ ಅಳಿ ಕೈ ಆರಂಭಕ್ಕೆ ಹೇಷಗುತ್ತವೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೊಪ್ಪಳದಲ್ಲಿ ಒಳ ಕಲ್ಲಿನ ತುಂಡುಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಕಯಗಳನ್ನು ಎರಡಾಗಿ ಸೀಳಿದ
ಸೀಳುಗಳು ದೊರೆತವು. ಅಪುಗಳಲ್ಲಿ ಮಯ ಚಯಗಳು ಜಿನ ಬಿಂಬಗಳನ್ನು ಕಂಡು
ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಪಾದಜಿರಗಳು. ಕೆಲವು ತುಂಡು ಕಲ್ಲುಗಳು ಚಿಟ್ಟೆ ಕಯ ಕಾಯಿಗಳಿಟ್ಟು
ಅಪುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕಡೆ ಮಯ ಕಡೆ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಶಾಸನಗಳಿವೆ. ಈ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು
ಪುಣಿ ಇವೆ, ಕೆಲವು ಅರಿಪಾಯ ಇವೆ, ಕೆಲವು ತೀರ ಅಸಮಗ್ರವಾಗಿವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ
ಮಂಶಾಸನಗಳಂತೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಮಂಶಾಸನಗಳು, ನಿಸಿದಾಸನಗಳು ಎಂಬುದು

ಸ್ವಾರ ಸೈಕರವಾಗಿದೆ. ಈ ನಿಸಿದಿಗಳ ದಶಿಯು ನ್ನ ಪ ರ್ಷಿಲಿಸು ತ್ತಿದೇನೆ. ನ ನ್ನ ಪ ರವಶೇಯು ಲ್ಲಿ ಕ ಯ ಬುದ ಗ ರ್ಗ ವಶ ಸುಬಂದ ವಾದ ಕಿಲ ತು ಹೇಷ ಶಾಸ ನಗಳ ಮಹ ತ್ವವನ್ನು ಕಿರು ರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಪ ರ್ಷಯಿಸು ತ್ತಿನೆ.

ಕಿಷು ಣಫು ಶ್ರವಣೇಃ ಗುಣ ದಷ್ಟೇ ಪ್ರಚಿನ ದೈ ನಕ್ಷೇತ್ರ ಶ್ರವಾದಿಲ ಗುಣ ದ ಚಿಕ್ಕ ಬಿಟ್ಟ ವನ್ನು ಕ ಲ್ಪಫು ತೀ ಧೃವಿನ್ನಲ ವಾದ್ದ ರಿ, ಕಿಷು ಣವನ್ನು ಕಿಷು ಣ ಮಹಾಶೀ ಧೃ, ಶ್ರೀ ಕು ಪಣಶೀಧೃ ಎಂದೂ ಶಾಸ ನಗಳ ಲ್ಲಿ ಕಿರು ರಲ ವಾದ್ದಿ. ಆದ ರಿ ವಾಸ್ತವ ವಾಗಿ ಕಿಷು ಣ ಊರಿನ ಲ್ಲಿ, ದಿಟ್ಟ ದಲ್ಲಿ ನಿದಿಕ್ಷಿಸಿದ ವಟ್ಟ ದಲ್ಲಿ ಇದು ವರಿಗೆ ದೈ ನ ಶಾಸ ನಗಳ ಲ್ಲಿ ಬಸ ದೊಳಾಗ ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿ ಸ್ಥಿ ರಲ್ಲಿ. ಈಗ ನ ನಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗಿರು ವ ಶಾಸ ನಗಳ ಇದು ವರಿಗೆ ಕಿಷು, ಕಿಷು ತು ನ್ನ ಹೇಷ ಗಲ ವಡಿವೆ; ಕಿಷು ಣ ತು ಹೇಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಮು ಖ ದೈ ನ ಕೀಯ ವಾಗಿತ್ತಿಂಬ ದ ನ್ನ ಪ್ರಬ ವಾಗಿ ಸ್ಥಾ ಪಿಸುತು ದಲ್ಲ ದಿ ಈ ಶಾಸ ನಗಳ ಕಿಷು ಣಫು ಗುಗ ವ ನಿತನದು ರ್ಗಿ ತು ಣ್ಣೇತ್ರ ವಾಗಿತ್ತಿಂಬ ಹೇಷ ವಿವಾರ ವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸು ತ್ತವೆ. ಗ ರ್ಗ ರ್ಗ ಶ್ರವಾದಿಲ ಗುಣ ಫು, ಗ ರ್ಗ ರ್ಗ ಹೇಷ ಬ ಜಃ ಫು [ನಾಗ ದಜಯ್ಯ, ಹ ಯ: ಸಾಂತ ರಂ-ಒಂದು ಆದ್ಯ ರು ನ : ೧೯೯೭] ಗ ರ್ಗ ರ್ಗ ಇದ್ದ ನಿಕ ಟಾದ ಸ ಯುದ ಜ್ಞಾ ತವದ ವಿವಾರ. ಆದ ರಿ ಈ ಕಿಷು ಣ ಮಹಾಶೀ ಧೃಫು ಗ ರ್ಗ ರ್ಗ ಮು ಖಿ ಪವಿತ್ರ ಸ್ಥ ಳವಾಗಿದ್ದು ದಕ್ಕೆ ಅನುಷ ರ್ಗಿಕ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಗಳ ಹೇಶ ರ ತ ನೀರ ಆದಾರ-ಆಕ ರಗಳ ಇರ ಳ್ಲಿ.

ಗ ರ್ಗ ರ್ಗ ಇಹಾಸ ದಹಾಸಿಗೆ ಸೇಪ ಡಿಯಾಗು ವಹೇಷ ಶಾಸ ನ ಸಾಮ ಗ್ರಿ ಹೀ ಗಿದೆ:

೧. ಇಮ್ಮ ಡಿ ಬೂತು ಗ ಪೆವ ತ್ತಡಿಯು ವ ಗಣದ ಕು ನ್ನ ಣಾವಿ ಅರ ಸಿಯು ಆರಾದ ನಾ ಫಿರಾನ ವಾದ ರ ತ್ತೇತ್ರ ರು ಮ್ನ ಸ್ವದಿಸಿಹೊಂಡು ಕಿಷು ಣದ ಲ್ಲಿ ಮುಡಿಪಿದ ಳ

೨. ಚಲ ದಹ ಗ ರ್ಗ ನೂಪರಾಕ್ತ ವ ತ ರ್ಗ ನೂಆದ ಗುಗ ವ ಹಿಪನನ ಯನವಾದ ಬಾಸ ನ ಕು ಪಣಶೀಳ ಶು, ಬ್ರಹ್ಮ ಕೀ ನಿದಿ ರು ವಾದ್ದ ನ. ಬಾಸ , ಬಿಷು ತು ಅರ ಸಿಹವ ಣ್ಣುರ ಸಿ ಈ ಗ ರ್ಗ ರ್ಗ ದ ಯ ತಿಳಿಗೆ ಶ್ರೀ ರ ತ್ತೇಷ ಬಂದು ಮ ಗಣದುತಿ ರ ಯು ದೇ ವಿ ಹುಟ್ಟಿ ದಳ

ಅಳಿ ನೀಳಾಳ ಕಿಲಿ ಷೆಳಲಿ ಷೆಚಿನಿ, ಉತ್ತುಂಗ ವೃತ್ತ ಕುಚಿ ರ ಧರ್ಮರು, ಸತಕಿ ಣೆಕಾರ ಲತಾ
ಕಿಷವುಳ ವರ್ಣ, ಹ ಯಗತಿ ರ ಧರ್ಮದೀ ವಿ- ಎಂದು ಆಕಿರು ರೂಪ ಕಿಣಕಿಣು ಫಿವ ವನ್ನು
ಬಣ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವಿ ಸು ನಿಪು ಪೆಣ್ಣಿರಲ್ಲಿ

ಜಗ ದೀಣ ದೆ ಪೆರು ಕ್ವಿಡಕಿ ರೀನಾನುಂ ಪ

ನ್ನ ಗಿಶರು ನವಿಪುಳ ವಕ್ಷ

ಸ್ಥಿ ಗಿಶ ತ್ರಿದೇ ವಿನಿನ ಗಿ ರಂಬಾದೀ ವಿ ||

ಶ್ರೀ ಚಯ್ಯದಿಣ್ಣಿ ರಕಿರ ಶಿಷ್ಯರು ಪು ರಂಬಾದೀ ಪು ಗ ಯನಾದ ಬೀ ರಲ ದೀವನ ಚಿಳಿ ಕ್ಕಿ
ವ ತಾವನಿಪು ನಾಗಿದ್ದ ನ. ಸ್ವಸ್ತಿ ಸು ಕಿ ವರ್ಣ ಣಿಸಿರು ಸ್ವರ್ಣ ಜಿತು ಸಂವತ್ಸರದ ಅಶ್ವಿರಿಯ ಜ ಬಹುಳ
ಪ ಯವಿ ಆದಿತ್ಯ ವಾರ ರ ಒಲ ದೀ ಪು ಸು ಗ ತು ನ್ನ ಸ್ವಾದಿಸಿದಳು.

೩. ಪು ಷು ಸು ಯಾ ಸು ಸು ಸು ಗಿ ಣದ ಪುಬಾಚಿ ನ್ನ ದಿವನ ಶಿಷ್ಯ ರ ಪಿ ಯ ದೀವನ ವ ಣೆನಿ
ಕಾದಲ ಣು ದಾನ ಶಾಸ ನುಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದು ಇಮ್ಮಡಿ ವ ಪು ಸು ನ ತನ್ನ ತಾಯಿ ಕಿಲ್ಲ ಬಾಳು
ಕಾದಲ ಣಿನಲ್ಲಿ ಕಿಟ್ಟಿಸಿದ ಜಿನಾಲ ರು ದ ಆಚಾರ್ಯ ವಣಾಚಾರ್ಯ ರೆ ಜಿನಾಬಿಷೇಕ ದ ಜು, ದಾರಿಯ ಯ
ವ ಪು ಸು ನ ದಾನ ವಾಗಿ ನೀಡಿದ ಶಾಸ ನು. ಕಿಷ್ಕುಳ ದ ಒಂದು ಹೆ ಸು ಶಾಸ ನುಲ್ಲಿರು ಂ ಗಂಗ ರ
ಗು ರು ಗಿಣದ ರ ಪಿ ಯ ದೀವ ವ ತ್ರ ಆತ ನ ಶಿಷ್ಯ ಪುರುಪ ರಿರು ವರ್ಣ ನಿ ಬಂದಿದೆ.

೪. ಕಿಷ್ಕುಳ ದ ವ ತ್ರಿಂದು ಶಾಸ ನದಲ್ಲಿ ಗ ರಿ ರ ಇನ್ನೊ ಬ್ಬ ಗು ರು ಗಿಣದ ವೀ ಘಟ ಯು-
ಸಿದ್ಧಾ ನ್ತ-ಮುನಿಯ ವ ಣೆನಿ ಬಂದಿದೆ ಫ ತ್ತನಿರು ಶ ತಮ ಪು, ಈಗಾಗಲೇ ಪು ಕಿ ಟವಾಗಿರು ವ

ಈಚೆ ವಾಡಿ (ತುಟ್ಟಿ) ಶಾಸನದಲ್ಲಿಯೂ (೧೦ ನೆಯ ಶ.) ಮೇಘ ಚಂದ್ರ-ತ್ರಿಮೈ ದೇವ-
ಮುನಿಯು ಷಾಸನಿಯಿ ದೆ.

೫. ಮಗದೊಡು ಹೆಣ್ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ನೆಜ್ಜಿಂಬಾಂತಕ ದೇವನಾದ ವ ಪುಷ್ಪನ ವತ್ತ
ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಯೆ.

೬. ಕ್ರಿಶ್. ೯೭೨ ರಲ್ಲಿ ಗಂಗ ಗಂಗೇಯ ಪೆವಣನಡಿ ಬೂತುಗನರಸಿಯೂ
ಪರವಶ್ರಾಪೆಯೂ ಆದ ಪದ್ಮಭೂರಿಯು ಕುಪಣ್ಣಿ ಬಂದು ದಿಷ್ಟೆ ಪಡೆದ ಸ್ವರ್ಗಾವನ್ನ ಸೇಯ
ಸಂಗತಿ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಣ್ ಶಾಸನದಲ್ಲಿನ ವಷಾಗಿದೆ.

೭. ಬೇರೊಡು ಹೆಣ್ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬೂತುಗನ ಮಡದೊಡು ರೇವಣಮ್ಮಯೂ
ಸ್ವಸ್ತಿಶಕ್ತಿಣ್ಣಿ ರ ಪ್ರಮೇಷದ ಸಹತ್ಸರು ಜೀಷ್ಠ ಶುದ್ಧ ಬದಿಯ ಯದು ಕುಪಾತ್ರೀ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ
ಸನ್ಯಸನ ಘನಾನ್ಯಯ ಮುಡಿಪಿ ರತ್ನತ್ರಯ ವನ್ನ ಸ್ತುತಿಸಿದ ದಾಖಲೆಯಿದೆ.

೮. ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಣ್ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ-ಅಜಿತ ಸೇನ ಮನಿಮು ಖರ ಗುಡ್ಡ (ಚಿಷ್ಯ)ನಾದ ಗಂಗ
ಮಯಳಿತ್ತರನೂ ಆರ್ಣತ ಪರವ ಪದಾಂಬಿಷಜ ಷಟ್ಟರಣೂ ಆದ ರಾಜಮಲ್ಲ ದೇವನ
ಅರಸಿದು ಪು ಕಯಬ್ಬರಿಯು "ಶಿ ಕಕಳ ಳಳಿ (೧೦೨೩) ರಲ್ಲಿ ತಪುಗಿರುತ್ತಿ ಕುಪಣ
ತೀರ್ಥದೊಡು ಸವನದಿ ಭದಿಯಿಂ ರತ್ನತ್ರಯ ವನ್ನ ಸ್ತುತಿಸಿ ದೇವೋಷಕಕ್ಕೆ ಪೋದಲೆ" ಎಂಬ
ವಾಹಿಯಿದೆ. ಈಕೆಯು ತನ್ನ ಪತಿಯ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಅನಿಂದಿತರಾದ ಅಜಿತ ಸೇನ ಮನಿಮು
ಸಲ್ಲೇಖನ ದಿಷ್ಟೆ ರುನ್ನ ಕೈಗೊಂಡಳು. ಈ ರಾಜಮಲ್ಲನ ಇಮ್ಮಡಿ ಬೂತುಗನ ವಗನೂ ಇಮ್ಮಡಿ
ವ ಪುಷ್ಪನ ತ ವುನೂ ಆದ ರಾಜಮಲ್ಲನು ಹುದು.

೯. ಗೌವತದ ವಚನಗನವಗಲ ಗೋನುರು ಗಯಾದ ಅಜವವನ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ರವನಿಂಬ ಮಯವ ವಪುಷು ಧಂದಿ ಕಷಕುವನ.

ದಾನದೀಳು ಕ್ಷಮನವಳ
ದಾನದೀಳಂತಾತ್ಮ ಚಿತ್ತಮಂ ಕಷಕುವಾ
ದಾನವತಿಯಿಂದಿ ಮುಡಿರು
ನಷಕು ಖಸ್ವದವನಿಯಿ ಡ್ ಗೋನಯೆ ||

ಗೋನಯೆಗೆ 'ರುಕಿಬಂದು ಪಿರುಂ ತಾಳಿ ಮುಂತಿಂದುರಿ' ಕಷಕುವಾಯಿತು. ಆಗ ಗೋನಯೆಯು ವನಿಭಗದಿತಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿತ ಕಣಲ ರಲ್ಲಿ ಸದ್ಗತಿಗೆ ಸಯಳ.

೧೦. ದೀರಿ ಒಂದು ಅಸವಗು ಶಾಸನದಲರ ಧದಲ್ಲ ಮಯಳಿಕನದ ಗೌನಾರಾಯಣ ಹಸಯೆ.

೧೧. ಇನ್ನಿಯ ಶಾಸನದಲ್ಲ ಬೂತುಗೆ ಪಿವುಡಿಯ ವಗಲದ ಬಿಜ್ಜಾಯರಿಯು ಶಕಿಣಲಿ ರಶೇಷದಕ್ಕು ಸಯತ್ತರದಶರದ ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ಆಷ್ವಿ ಬೃಹಸ್ಪತಿವಾರ ಆರಾದನಾ ಖನಾನದಿದ ರತ್ತತ್ರರು ವನ್ನು ಸ್ವಾದಿಷಿಯಂಡ ದೀಪೋಷಕಕ್ಕೆ ಸಯಳ. ಈಕಿಯ ತಾಯಿ ಮನೀಹಯಿ ಪುದ್ಧಾವತಿ (ಪದ್ಮಬರಸಿ), ಗುರು ಶ್ರೀದರಡವ, ಜನಕಂ ಬದನತ ಶ್ರೀಬೂತುಗು, ಉದ್ಧುರ ತೀಜಿಷನಿದಿ ವರಸಿಹನ ತವ್ವ, ಮಹಾದಾನಿ ಹರಗಿನ ಆತ್ಮಿಲ (ಪತಿ)- ಎಂಬ ಮರಗಳೂ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲವೆ.